

איכות החיים של אוכלוסיות בחברה הישראלית

ניצה (קלינר) קסיר ודמיטרי רומנוב

הפרויקט ממעוף הציפור

**המכון
החרדי
למחקרי
מדיניות**

איכות חיים: מהי ומה חשיבותה?

▪ מה היא איכות חיים? מדוע חשוב למדוד אותה?

- ביטוי כולל לרווחה ואושר
- כולם חפצים להעלות את הרווחה האישית, ההרמוניה החברתית והשגשוג הכלכלי – לחיות "באושר ובעושר"

▪ במהלך השנים, וביתר שאת בעשור האחרון, גברה ההכרה שאיכות חיים אינה נגזרת מתחום או משתנה יחיד

- יש להתייחס למכלול התחומים המרכיבים את תפיסת איכות החיים של האדם

▪ זאת, בניגוד לגישה המסורתית שהתמקדה בפרמטרים כלכליים

- על פי רוב בתוצר או בתוצר לנפש (הכנסה לנפש)
-

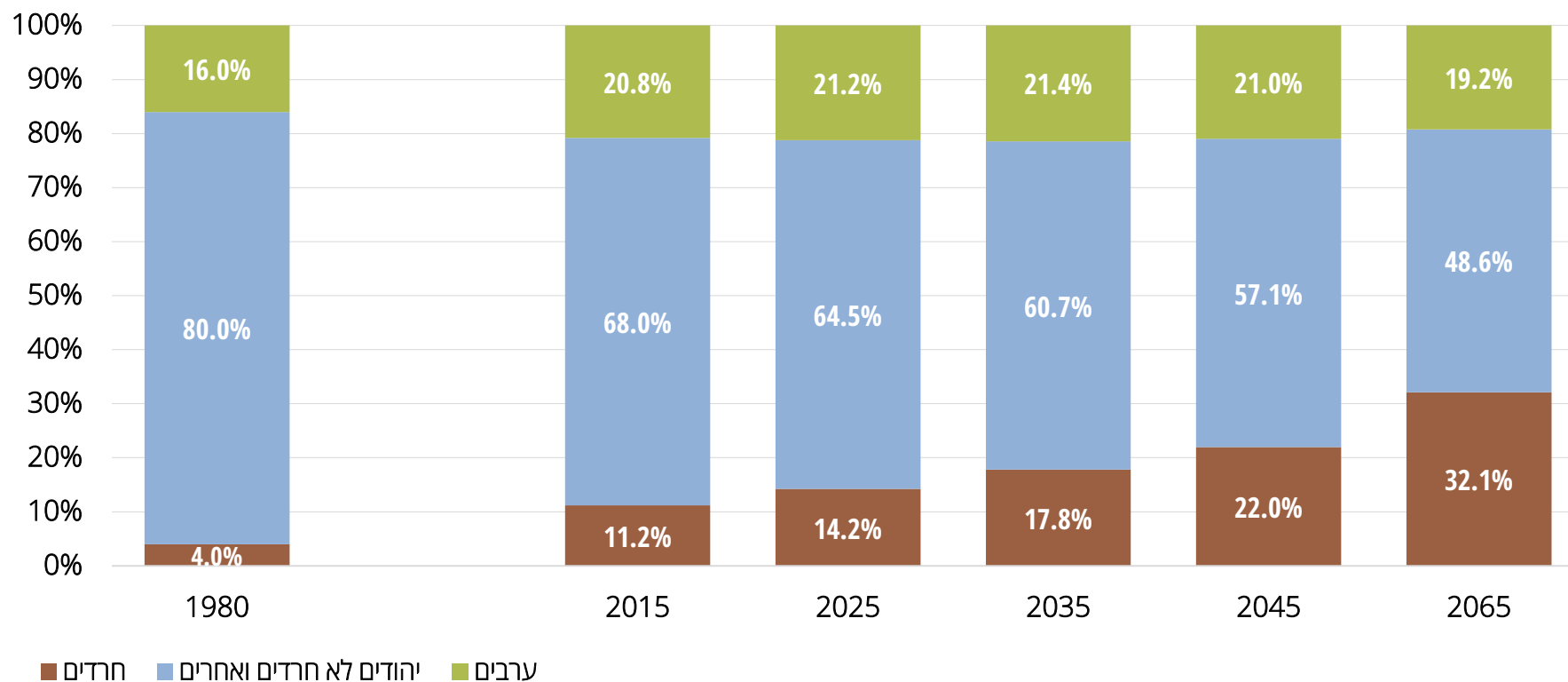
מדידת איכות חיים בישראל

- פרויקט ה-OECD שבו הוכנסה ישראל כאחת המדינות
- הפרויקט הממשלתי בישראל, שפותח בהשראת ה-OECD, ובו פותחו מדדים רלבנטיים למדינה
- ייחודיות הפרויקט שלנו:

- מדידת איכות החיים של שלוש אוכלוסיות שונות – חרדים, יהודים לא חרדים וערבים
- התייחסות לטעמים של ישראלי ממוצע בכל אחת מקבוצות האוכלוסייה השונות
- בניית מדד איכות חיים מרכזי של כל אוכלוסייה, לצד מערכת מדדים רחבה
- הסתכלות על הנתונים והסיפור שמעבר להם

חשיבות הבחנה בין אוכלוסיות

תחזית התפלגות האוכלוסייה לפי שנים

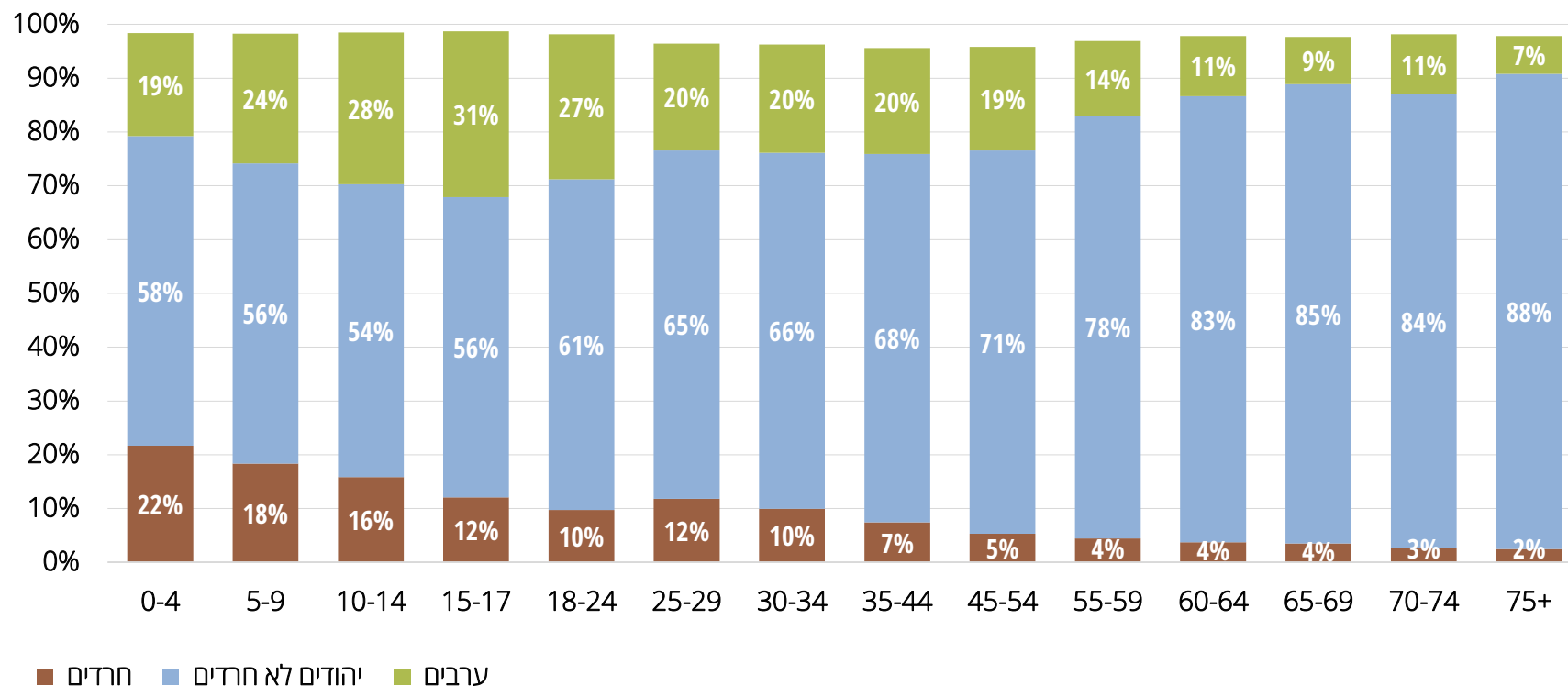

נתונים: שנת 1980 – עיבודים מנתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה; שנים 2015–2065 – חליחל, 2017.

הכנס השנתי השני | 23 במאי, 2018

התפלגות האוכלוסייה כיום

התפלגות האוכלוסייה* לפי גילים

מקור: ניצה (קלינר) קסיר ודמיטרי רומנוב, המכון החרדי למחקרי מדיניות.
 נתונים: סקר כוח אדם של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, 2016 (חרדים – לפי הגדרה עצמית).
 * קיימת שארית של אחוזים ספורים המתייחסת לאוכלוסייה שאינה חלק משלוש קבוצות אוכלוסייה אלה.

המוטיבציה לפרויקט של המכון

- האוכלוסיות החרדית, היהודית הלא-חרדית והערבית, שונות זו מזו באין-ספור היבטים – באורחות החיים, בדעות ובאמונות
- הפרויקט שם לו למטרה להמשיג "באושר ובעושר" עבור שלוש האוכלוסיות ולמדוד את איכות החיים של כל אחת מהן לפי סולם הערכים שלה
- מדוע זה חשוב? – התווית מדיניות ויצירת ערוצי שיח בין האוכלוסיות בישראל, מחייבות הכרה בצרכים הייחודיים של כל חלק וחלק באוכלוסייה
- ההשערה עמה יצאנו לדרך קיימים הבדלים ניכרים באיכות החיים של האוכלוסיות השונות
- תוצאות המחקר איששו את ההשערה – יש צורך קריטי לבחון כל אחת מהאוכלוסיות בנפרד

מיתוסים שונים על החברה החרדית

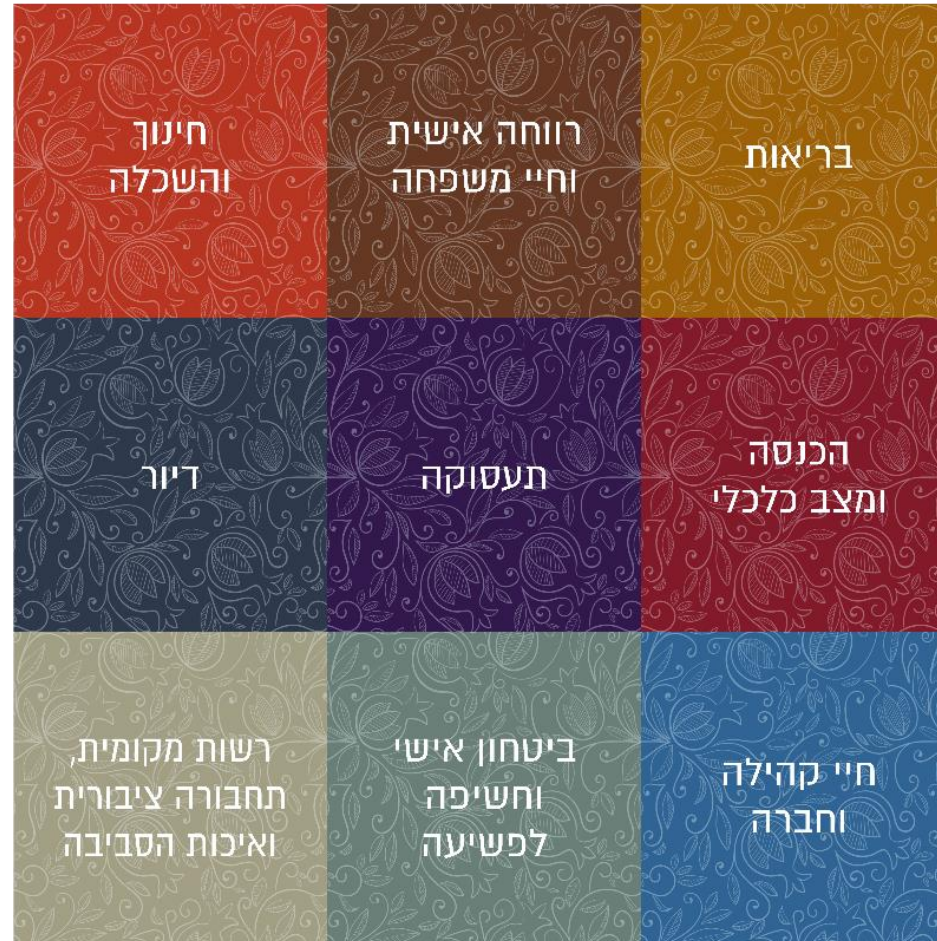
-
- חשיבות החינוך בחברה החרדית גבוהה מאוד, וגבוהה בהרבה בהשוואה לאוכלוסיות אחרות
 - חשיבות הקהילה בחברה החרדית גבוהה מאוד והיא מעל ומעבר בהשוואה לקבוצות אוכלוסייה אחרות
 - החרדים עניים ו"מסכנים"
 - החרדים אינם עובדים
 - רמת המיומנויות של החרדים נמוכה מאוד, שכן אינם לומדים לימודי ליבה
-

מה נעשה: בחירת תחומים

■ נבחרו 9 תחומים

■ בכל תחום:

- 5 מדדים ראשיים –
אובייקטים וסובייקטיביים המשפיעים
על איכות החיים
- מדדים משניים נוספים
- זרקור על נושאים נוספים (תיבות)
- רוב המדדים חושבו על בסיס סקרי
הלמ"ס

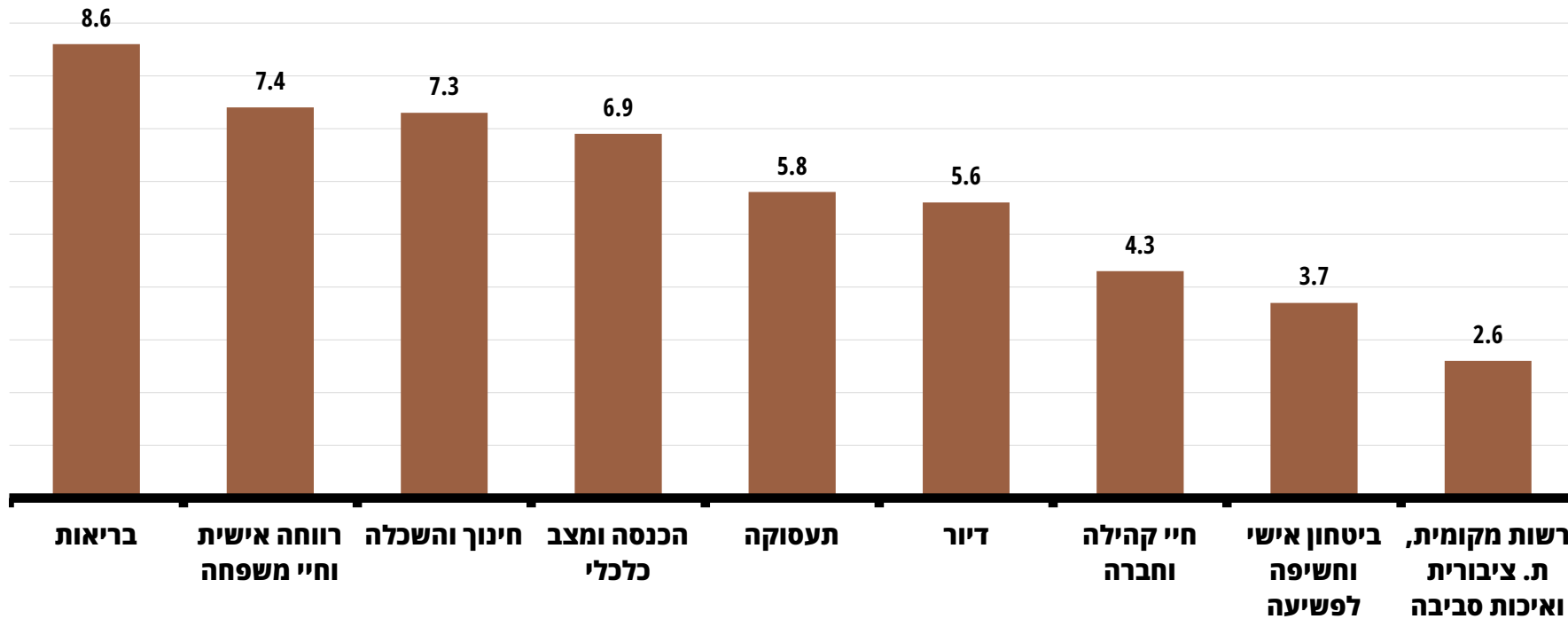

מה נעשה: שלבי הפרויקט

-
- יצירת תמונה רב-מימדית של איכות החיים בתחומים השונים
 - בניית מדד מסכם לכל תחום – עבור כל קבוצת אוכלוסייה
 - סקר עצמאי של המכון לבחינת מערכת הטעמים של כל קבוצת אוכלוסייה
 - השורה התחתונה – מדד איכות חיים כולל של כל קבוצת אוכלוסייה

תוצאות הסקר

חשיבות תחומי החיים בקרב חרדים*

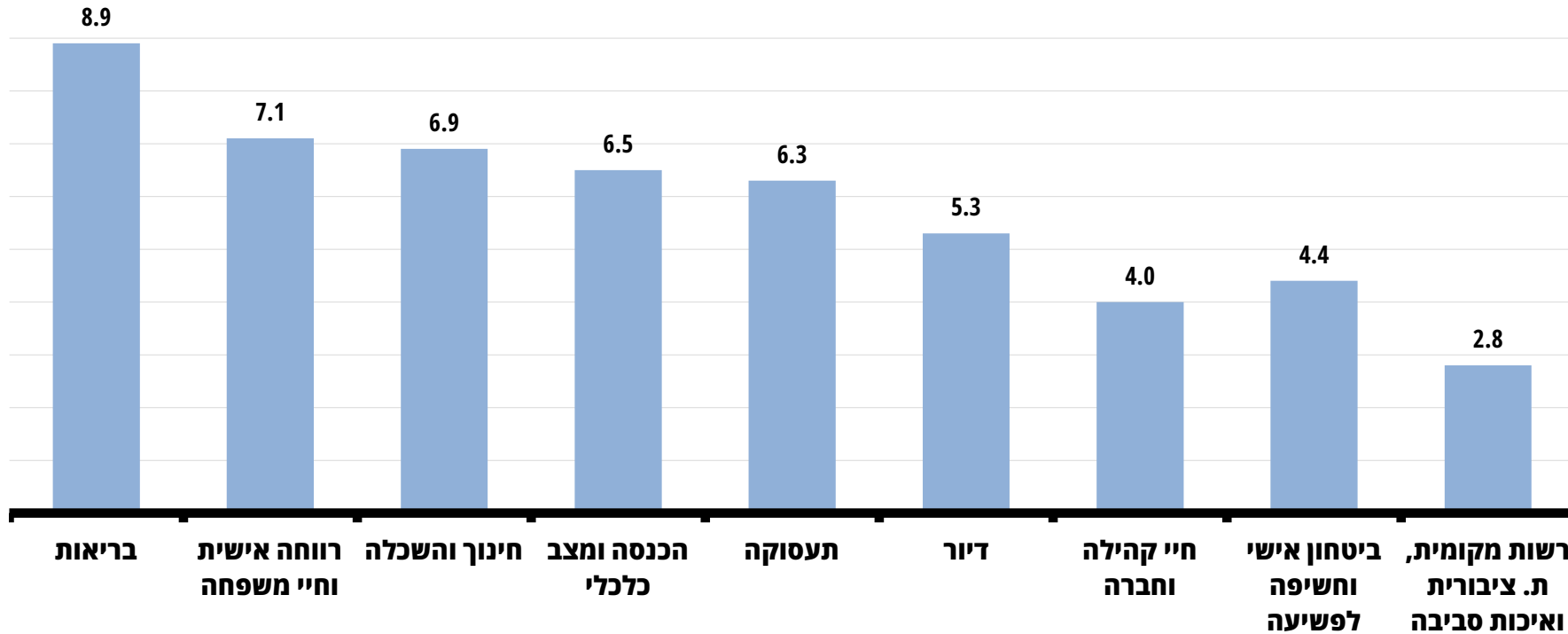

מקור: ניצה (קלינר) קסיר ודמיטרי רומנוב, המכון החרדי למחקרי מדיניות.
נתונים: עיבודים לסקר של המכון החרדי למחקרי מדיניות, 2017-2018. * התחומים מוצגים לפי מדרג סדרי העדיפויות של החרדים.

הכנס השנתי השני | 23 במאי, 2018

תוצאות הסקר

חשיבות תחומי החיים בקרב יהודים לא חרדים

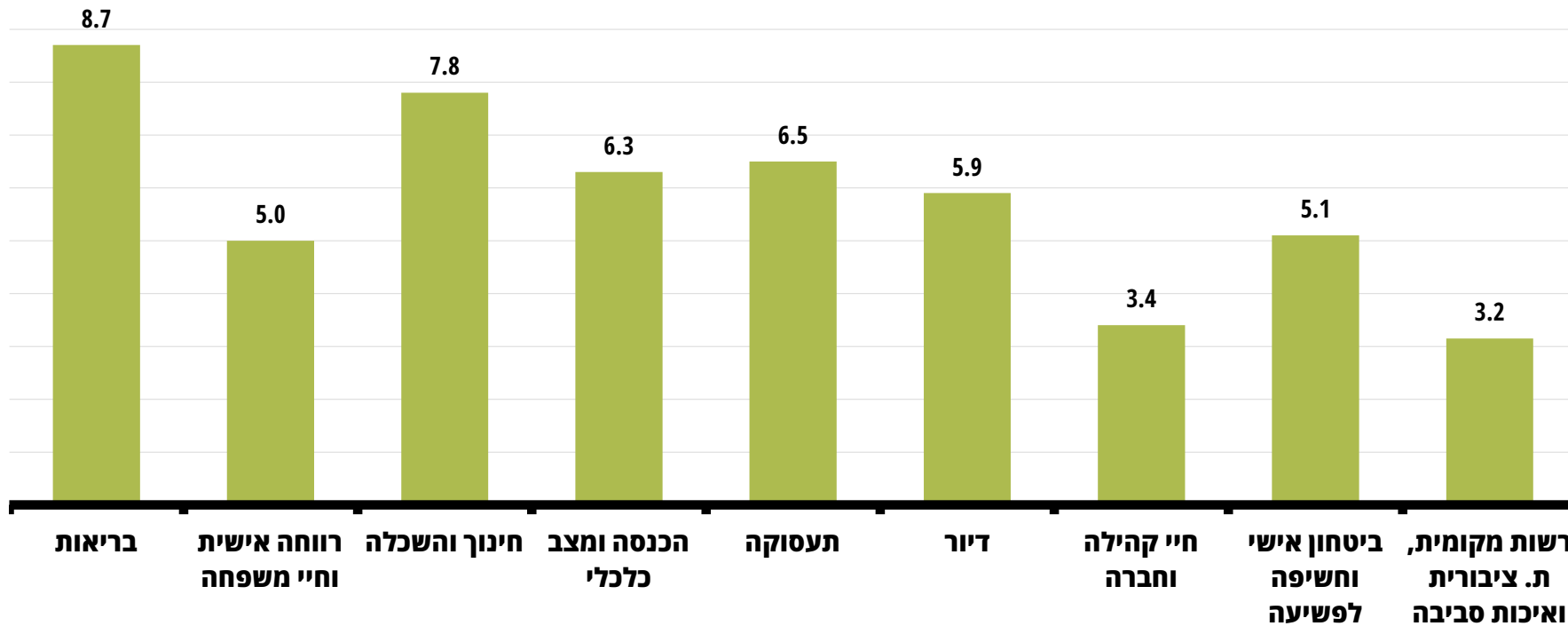

מקור: ניצה (קלינר) קסיר ודמיטרי רומנוב, המכון החרדי למחקרי מדיניות.
נתונים: עיבודים לסקר של המכון החרדי למחקרי מדיניות, 2017-2018. * התחומים מוצגים לפי מדרג סדרי העדיפויות של החרדים.

הכנס השנתי השני | 23 במאי, 2018

תוצאות הסקר

חשיבות תחומי החיים בקרב ערבים

מקור: ניצה (קלינר) קסיר ודמיטרי רומנוב, המכון החרדי למחקרי מדיניות.
נתונים: עיבודים לסקר של המכון החרדי למחקרי מדיניות, 2017-2018. * התחומים מוצגים לפי מדרג סדרי העדיפויות של החרדים.

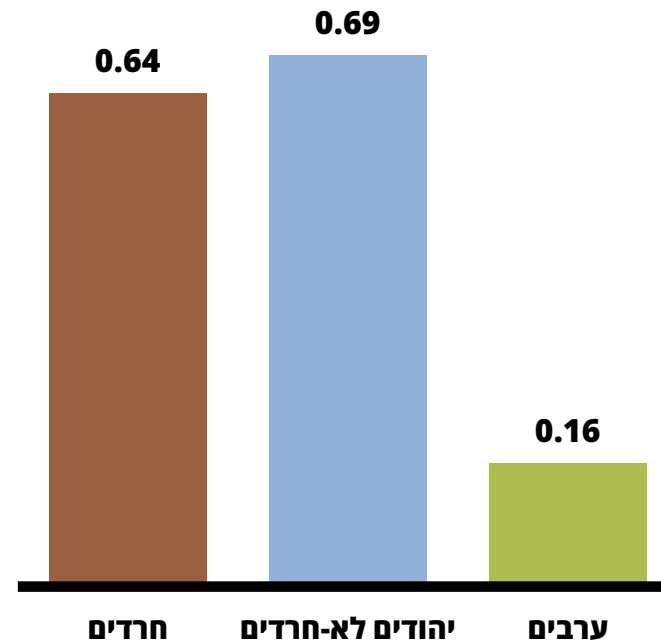
ממצאים מרכזיים של הסקר

שבירת מיתוסים - ממצאים מפתיעים לגבי חשיבות תחומי החיים

- דמיון רב בסדרי העדיפויות של החברה החרדית ושל החברה היהודית הלא-חרדית
- חיי קהילה וחברה - גבוה בקרב חרדים מאשר באוכלוסיות אחרות, אך מדורג רק במקום שביעי
- חינוך - גבוה, אך בהשוואה לערבים מידת החשיבות נמוכה יותר
- מצב כלכלי הוא לא הכול - מדורג רק במקום הרביעי בכל אחת ואחת מהאוכלוסיות

השורה התחתונה של איכות החיים

מדד איכות חיים מצרפי

- התחומים שבהם איכות החיים של החרדים היא במקום הראשון מבין שלוש קבוצות האוכלוסייה:
 - בריאות
 - רוחה אישית וחיי משפחה
 - חיי קהילה וחברה
 - ביטחון אישי
- בכל השאר - מובילים יהודים לא-חרדים

מקור: ניצה (קלינר) קסיר ודמיטרי רומנוב, המכון החרדי למחקרי מדיניות.

ניצה (קלינר) קסיר ודמיטרי רומנוב

תודה על ההקטנה

המכון
החרדי
למחקר
מדיניות